

SLAVNOSTNA AKADEMIJA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE SKOZI FOTOGRAFSKI OBJEKTIV

26. MAJ 2006

Mojca Kosmatin Fras, Igor Karničnik

Slavnostna prireditev z gala plesom, ki je potekala na lep pomladni večer 26. maja 2006 v veliki dvorani Grand hotela Union v Ljubljani, je bila namenjena 55-letnici delovanja Zveze geodetov Slovenije in 50-letnici njenega strokovnega glasila Geodetski vestnik. Gostitelj slovesnosti je bil predsednik Zveze geodetov Slovenije gospod Jurij Režek, slavljeneč večera pa urednik Geodetskega vestnika dr. Anton Prosen. Prišlo je okrog tristo udeležencev: geodetov, geodetk, kolegov in kolegic iz drugih strok, njihovih partneric in partnerjev, prišli so poslovni partnerji geodetskih podjetij, predstavniki študentov, nekateri upokojeni geodeti. Med častnimi gosti so bili: minister dr. Jure Zupan, gospod Aleš Seliškar, direktor Geodetske uprave Republike Slovenije, dr. Bojan Majes, dekan Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, gospod Miran Gajšek, predsednik Društva urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, gospod Črtomir Remec, predsednik Inženirske zbornice Slovenije, dr. Viktor Pust, predsednik Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije, gospod Damjan Kvas, predsednik Društva sodnih izvedencev in cenilcev geodetske stroke Slovenije, in naš stanovski kolega, gospod Drago Koren, poslanec v državnem zboru.

Ob kratki fotoreportaži bomo tisti, ki smo se prireditve udeležili, obudili spomine, ostalim pa bomo poskusili vzbuditi zavist in željo, da se nam prihodnjic pridružijo.

Prireditev se je začela ob 19. uri s sprejemom gostov v preddverju velike dvorane. Rdeča preproga iz vhoda na Nazorjevi ulici je udeležence ob soju sveč pripeljala do sprejemne dvorane.

Slika 1: Rdeča preproga do preddverja dvorane.

Slika 2: Gostitelj Jure Režek in slavljenec dr. Anton Prosen.

Po prijaznem pozdravu gostitelja so udeleženci ob šampanjcu in jagodah poklepetali in si ogledali razstavo slik gospe Olge Kolenc iz cikla zgodbe o ženski. Slike so narejene v unikatni grafični tehniki («praskanka»), ki jo je avtorica razvila sama, in v njih se dotika eksistencialnih vprašanj, znotraj in preko katerih se človek kot bitje, utesneno v večno negotovost, sooča z globljimi dimenzijami bivanja. Avtorica je članica Društva likovnih umetnikov Severne Primorske in je do sedaj sodelovala na štirinajstih samostojnih in triinšestdesetih skupinskih razstavah doma in v tujini.

Slika 3: Minister dr. Jure Zupan nazdravlja ob prihodu.

Slika 4: Predsednik ZGS in urednik GV pozdravljata poslanca Draga Korena s soprogo.

Slika 5: Predsednik ZGS pozdravlja g. Mirana Gajška, predsednika Društva urbanistov in

Slika 6: Predsednik ZGS pozdravlja g. Lada Praha, direktorja za razvoj in mednarodno sodelovanje družbe DARS, s soprogo.

Slika 7: Razstava slik Olge Kolenc.

Slika 8: Klepet v predverju v pričakovanju začetka.

Slika 9: Obiskovalci so hitro napolnili dvorano.

Zbrali smo se prav po geodetsko točno, zato se je v nadaljevanju vse odvijalo po predvidenem urniku. Ko so se odprla vrata v veliko dvorano, smo se hitro posedli k slavnostno pogrnjenim mizam.

Slika 9: Obiskovalci so hitro napolnili dvorano.

Slika 10: Slavnostno pogrnjena miza.

Ob osmih se je začel uradni del programa, ko so nas plesalke plesne šole Urška z vilinskim plesom ponesle iz vsakdana in začele ustvarjati slovesno vzdušje.

Slika 11: Uvod v prireditve s plesom vil.

Slika 12: Uvodni govor o zgodovini Zveze geodetov Slovenije.

Simpatična voditeljica Živa Vadnov je pozdravila vse zbrane, še posebej pa častne goste. Prebrala je uvodni govor prireditve z naslovom »55 let Zveze geodetov Slovenije – natančneje 59 let, pravzaprav pa 95 let«, ki ga je napisal dr. Milan Naprudnik (objavljen v tej številki Geodetskega vestnika). V njem je bila predstavljena zgodovina zveze od zelo zgodnjih začetkov do danes. Govor so spremljale številne slike na platnu v ozadju.

Sledil je slavnostni govor predsednika Zveze geodetov Slovenije (objavljen je v tej številki Geodetskega vestnika).

Slika 13: Govor Jurija Režka, predsednika Zveze geodetov Slovenije.

Slika 14: Plesalca tanga.

Slika 15: Govor ministra, dr. Jureta Zupana.

Po uvodnem delu, ki je bil v znamenju ZGS, sta govorni del prireditve popestrila plesalca tanga.

Drugi del uvodnih govorov je pripadal uredniku Geodetskega vestnika (objavljen v tej številki), dr. Antonu Proseni, in ministru dr. Juretu Zupanu, ki je pohvalil delovanje Zveze geodetov Slovenije in visoko kakovost Geodetskega vestnika.

S tem je bil zaključen uvodni, govorni del prireditve. Plesalke plesne šole Urška so ga popestrile še s kankanom, ki ga je spremljal navdušeni aplavz gostov.

Slika 16: Govor dr. Antona Proseni, urednika Geodetskega vestnika.

Slika 17: Kankan.

Slika 18: V pričakovanju večerje.

Slika 19: Dobitnica priznanja, dr. Božena Lipej.

Po večerji je predsednik Zveze geodetov Slovenije gospod Jurij Režek ob pomoči poslanca gospoda Draga Korena podelil priznanja in plakete. Kot smo izvedeli v uvodnih govorih, Geodetski vestnik že 50 let uspešno izpolnjuje svoje poslanstvo. Zveza geodetov Slovenije se je ob tem visokem jubileju s podelitvijo priznanj in plaket želela zahvaliti predvsem tistim posameznikom in ustanovam, ki so s svojim osebnim delom in drugimi prispevki najbolj zaslužni za to, da je strokovna revija izhajala in se razvijala. Predvsem uredniki Geodetskega vestnika so v vseh teh letih prevzemali nase veliko breme in odgovornost, da so ohranili revijo in jo razvili do stopnje znanstvene periodične publikacije. Ob 30-letnici izhajanja Geodetskega vestnika se je Zveza geodetov Slovenije s plaketami zahvalila vsem dotedanjim urednikom, najbolj pišočim avtorjem in ustanovam, ki so finančno omogočile izhajanje glasila. Tokratni jubilej pa je bil priložnost, da zveza izreče zahvalo in priznanje še urednikom zadnjih dveh desetletij in ustanovam, ki so revijo podpirale finančno in na druge načine. Izvršni odbor Zveze geodetov Slovenije je tako podelil priznanja urednikom: dr. Boženi Lipej, Marijani Vugrin, Matjažu Grilcu, Jocu Triglavu in dr. Antonu Proseni.

Dr. Božena Lipej je bila glavna in odgovorna urednica v letih 1984, 1986, 1987 in v obdobju od 1991 do 1999. Glavna, odgovorna in tehnična urednica Geodetskega vestnika je bila tako kar 13 let in pol in ima med tokratnimi prejemniki najdaljši »staž«.

Marijana Vugrin je bila glavna in odgovorna urednica leta 1988 in odgovorna urednica leta 1990. Matjaž Grilc je bil v. d. glavnega in odgovornega urednika v letu 1989 in glavni urednik

Slika 20: Dobitniki priznanj in plaket.

Slika 21: Otvoritveni ples predsednika s soprogo.

Slika 22: Ples udeležencev.

Slika 23: Petar Ugrin Band s pevko Alenko Godec. S kitaro je naš kolega Jože Hauko.

leta 1990. Joc Triglav je bil glavni in odgovorni urednik v obdobju od leta 2000 do 2002. Dr. Anton Prosen je trenutni odgovorni urednik Geodetskega vestnika, ki to funkcijo opravlja od leta 2003.

Po večerji je prišel na vrsto geodetski ples. Voditeljica je najprej povabila predsednika zveze in njegovo soprogo, da otvorita ples, potem pa vse ostale, da se jima pridružijo. Voditeljica Živa se je poslovila in udeležence prepustila glasbeni skupini Petar Ugrin Band in izvrstni pevki Alenki Godec, ki so do pozne noči s prelepo glasbo in izvedbo ustvarjali prijetno plesno vzdušje v dvorani.

Slika 24: Alenka Godec in njen »Vse najboljše ...«.

Slika 25: Dr. Anton Prosen reže slavnostno torto.

Ob polnoči se je pripeljala torta. Skupaj z Alenko Godec smo zapeli »Vse najboljše ...« slavljenca Geodetskemu vestniku, njegov urednik je zarezal v slavnostno torto.

Slovesnost smo dokumentirali s fotografijami in kamero, vendar vzdušja s slikami ni mogoče opisati. Čeprav je bilo vzdušje zelo slavnostno, pa je bila izvedba sproščena in prijetna. Po dogodku so predsednik ZGS in organizatorji prireditve prejeli številne čestitke in sporočila udeležencev z željami, da se tak dogodek še kdaj ponovi. V enem od sporočil je pisalo: »Bilo je pravljичno. Hvala.«

dr. Mojca Kosmatin Fras (besedilo)
Igor Karničnik, univ. dipl. inž. geod. (avtor fotografij)

55 LET ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE (ZGS)

– NATANČNEJE 59 LET, PRAVZAPRAV PA 95 LET –

Milan Naprudnik

KORAK V ZGODOVINO ZEMLJEMERSTVA

Korak zato, ker je pred metriskim sistemom za dolžinsko enoto veljal 75 cm dolg koračni raztežaj. No, pred tem pa dolžina lučaja kamna, ko so naši predniki živeli še v skalnih votlinah, kamor je vklesan tudi zemljevid »capodelmontska mapa« izpred 3500 let, stenska risba s prikazom bronastodobnega selišča z njivami, potoki in potmi.

Na znanjih astronomije, matematike in fizike so nastali zemljevidi Babilona, Egipta, Mezopotamije, Kitajske, v obdobju antike pa so Grki in Rimljani že merili zemljišča kot osnovo za gradnjo naselij, cest in vodnih ureditev. Po rimskem pravu so popisi zemljišč služili za odmero davščin, pa tudi za evidenco vojaških nabornikov.

Odkrivanje kontinentov je v srednjem veku odprlo kartografske upodobitve zemeljske oble in potrdila se je Aristotelova teorija o Zemlji kot krogli, sicer pa je po razpadu zahodnorimskega imperija v zgodovini evropske civilizacije to obdobje označeno kot obdobje somraka, ki je trajalo do razpada fevdalnega sistema, ki je z zemljiško odvezo odprlo duri naši matični evidenci – katastru zemljišč.

ZEMLJEMERSTVO NA SLOVENSKEM

Obdobje slovenskega kulturnega somraka, ki se je končalo z natisom prve slovenske knjige Primoža Trubarja, še ni nudilo pogojev za razvoj samostojne zemljemerske dejavnosti pri nas, državna davčna politika je temeljila na urbarjih – popisih cerkvenih in plemiških posestev. Šele kranjski plemič furlanskega porekla, Janez Vajkard Valvazor z gradu Bogenšperk pri Litiji, je leta 1689 izdal topografsko-zgodovinski oris Kranjske v Slavi vojvodine Kranjske. Sledile so karte Kranjske Janeza Florjančiča, pa Gruberjeve karte ljubljanskega barja, Mrakove karte rudišč. Jurija Vego – astronoma, matematika in zemljemerca –, poznamo po logaritmičnih in trigonometričnih tablicah, leta 1854 pa smo dobili ZEMLJEVID SLOVENSKE DEŽELE in pokrajini – »izdelal in na svitlo dal« Peter Kozler.

V 18. stoletju nam je cesarica Marija Terezija Habsburška namenila tudi podrobni prikaz naše gozozemlja – kataster zemljišč, sledila sta jožefinski in franciscejski, vsi z neizčrpnim virom podatkov posestnega prikaza za potrebe obdavčenja, pa tudi kot pomemben vir za proučevanje razvoja mest, trgov in vasi, za oblikovanje zemljiške politike, tudi za proučevanje migracij prebivalstva in strukture gospodarstva. IN RES VELJA REK, da se zgodovina ponavlja: na geodetskih dneh v

novem tisočletju smo spregovorili o širši uporabnosti geodetskih podatkov, preteklo pa je dobrih 250 let od terezijanskega patenta iz leta 1747. In prvi kataster zemljišč so takratni raziskovalci koristili tudi za preučevanje slovenskih zapisov zemljepisnih imen in razširjenost priimkov.

Zemljiški kataster je ostal osnova zemljiškodavčne ureditve v novi državi Kraljevini Jugoslaviji. Manj je znano, da so slovenski predstavniki v jugoslovanski delegaciji za naše ozemlje na mirovnih pogajanjih po prvi svetovni vojni leta 1920 v Parizu razpečali politični zemljevid slovenskega ozemlja, ki je vključeval Koroško do Drave, Porabje z Gradiščansko in Beneško Slovenijo do Gradeža ob Tržaškem zalivu. S prizadevnostjo Geografskega društva je leta 1925 izšel Zemljevid Dravske banovine, skrb za pripravo preglednih talnih načrtov Ljubljane, Maribora, Celja, Novega mesta, Ptuja in Kranja pa je ostala domena mestnih gradbenih in katastrskih uradov.

Geodetska združenja zahodnih evropskih držav so si prizadevala za vzpostavitev medsebojnega sodelovanja, kar je pripeljalo do 1. kongresa Mednarodne zveze geodetov (FIG) že leta 1878, sledil je zastoj zaradi bližajočih se vojaških spopadov, ki so pripeljali do 1. svetovne vojne. Po njej so na kongresih prevladovala teme s področja izobraževanja, instrumentarija, arondacij in zemljiškega katastra. Na zadnjem - VI. kongresu FIG - pred 2. svetovno vojno pa so bile ustanovljene komisije (pozor!) za: kataster nepremičnin, urbanizacijo mest in prostorsko načrtovanje. Resnično, zgodovina se ponavlja.

KORENINE NAŠEGA STROKOVNEGA ZDRUŽENJA

ZGS je bila sicer ustanovljena v letu 1951 imela pa je predhodnike:

- 3. maja **1911** se je 25 slovenskih geodetov zbralo v Ljubljani na Skupščini geometrov Kranjske in osnovalo podružnico Centralnega geodetskega društva s sedežem na Dunaju in začelo tudi izdajati društveno glasilo.
- takoj po končani 1. svetovni vojni, se je 8. decembra 1919 zgodil občni zbor Geodetskega društva Slovenije, na katerem so sprejeli program: ustanovitev geodetske visoke šole, priprava nove zakonodaje; med sporočili je bilo tudi, da je treba zaposlovati slovenske geodete in odstraniti geodete drugih narodnosti, predvsem z vodilnih položajev.
- Geodetsko društvo Slovenije se je vključilo v Združenje geometrov in geodetov Kraljevine Jugoslavije, a zaradi nezadovoljstva z dejavnostjo Združenja je 17. 3. 1941 izstopilo.
- 3. februarja **1947** je bila ustanovljena Geodetska sekcija pri Zvezi inženirjev in tehnikov LR Slovenije, ki se je v letu 1951 preoblikovala v Društvo geodetskih inženirjev in geometrov Slovenije.

PRETEKLO JE PRVIH 40 LET!

In končno k našemu jubileju - 55 let Zveze geodetov Slovenije

Naših 55 let zaznamujejo tri značilna obdobja:

OD UPODABLANJA ZEMLJIŠČ prek INVENTARIZACIJE PROSTORA do UPRAVLJANJA S PROSTOROM

OBDOBJE 1950–1970 je potekalo v organizacijskih spremembah in izboljšavah delovanja zveze ter vzpostavitvi podružnic v Mariboru, Celju, Ljubljani, Kopru, Novi Gorici in Novem mestu in povezovanju s sorodnimi strokovnimi društvi. Na dnevnih redih vsakoletnih zborov so bile najprej teme o storilnosti, cenah, plačnem sistemu, s časom pa so prišle v ospredje strokovne teme, predvsem področje fotogrametrije, elektronskega merjenja dolžin in avtomatizacije zemljiškega katastra prek luknjičastih kartic. Leta 1953 je začela zveza izdajati svoje strokovno glasilo Vestnik, ki je bilo predhodnik Biltena in današnjega Geodetskega vestnika.

V 60. letih je zveza dala pobudo za uvedbo Komunalno-geodetske smeri na FAGG, kar naj bi odprlo možnost zaposlitve na področjih urbanizma in komunalnih dejavnosti. Prihajali smo v obdobje krize zaposlovanja zaradi vztrajanja upravnega vrha zgolj na področju zemljiškega katastra. V tem času se je zveza zavzemala za združitev evidenc zemljiškega katastra, zemljiške knjige in evidence družbene lastnine, podprla je usmeritve pomlajenega republiškega upravnega in izvajalskega vrha o razširjeni vlogi geodetske stroke v spremenjenih družbeno-ekonomskih razmerah.

OBDOBJE 1970–1990 je sledilo usmeritvam XII. kongresa FIG (London, 1968) o novem delovnem področju v poklicu geodeta (planiranje, gospodarjenje in urejanje zemljišč) ter o vključevanju znanja geodetov pri valorizaciji prostora, ekonomskih vidikov urejanja prostora in vrednotenju zemljišč pri obnovi mest. Že leta 1968 je ZGS izvedla POSVET O NADALJNJEM RAZVOJU GEODETSKE DEJAVNOSTI V SR SLOVENIJI, ki se je post festum preimenoval v I. GEODETSKI DAN, na katerem so bile sprejete nove programske usmeritve: za izdelavo načrtov (kart) v merilu 1 : 5000–1 : 10 000, za vzpostavitev evidenc o komunalnih napravah in stavbah ter za novo ovrednotenje kmetijskih in gozdnih zemljišč. Temam iz tega področja je ZGS namenila kar 11 geodetskih srečanj in prispevala k vzpostavitvi komunalnega informacijskega sistema in nadgradnji v prostorski informacijski sistem.

V takratni državi so se še vedno sprejemali srednjeročni plani, kot nasledstvo po 2. svetovni vojni uvoženih sovjetskih petletk. Liberalno vodstvo takratne republiške vlade (izvršnega sveta) pa je začelo pripravljati dolgoročne ekonomske usmeritve razvoja Slovenije in republiški plan regionalno-prostorskega razvoja. Odzvala se je tudi geodetska upravna služba, ki je skupaj z republiškim geodetskim zavodom začela pripravljati dolgoročni program geodetskih del, ZGS pa je prevzela organizacijo razprav v okviru zveze in društev.

Sprejem takšnega programa pa ni bil možen brez sprememb zveznih predpisov in združena slovenska geodezija je v začetku leta 1969 v Beograd poslala sporočilo, da bo Slovenija sprožila postopek za spremembo zveznih predpisov.

Hkrati smo objavili namero, da bo Slovenija vzpostavila lastno službo aerosnemanja in sprejela Zakon o geodetski službi, prek katerega bomo vzpostavili nove republiške pristojnosti na področju geodezije.

Dregnili smo v osje gnezdo Vojnogeografskega inštituta Jugoslovanske ljudske armade, pa že leta 1904 je Geodetski inštitut Avstroogrške armade opozoril na uporabnost vojaških kart tudi v znanosti, tehniki in gospodarstvu. Prišlo je do spremembe Ustave Socialistične federativne

republike Jugoslavije in leta 1970 je Skupščina SR Slovenije sprejela prvi slovenski Zakon o geodetski službi.

Kriza zaposlovanja je bila preteklost, za razširjeno geodetsko dejavnost je kadra celo primanjkovalo, uveljavitev v družbi se je izrazila tudi z uresničitvijo projekta Vače 1981, z izračunom in postavitvijo obeležja geometričnega središča Slovenije, ki še vedno združuje vsakoletna srečanja republiških politikov, domačinov in geodetov. Prizadevanja geodetskega združenja so se nadaljevala in v letu 1987 so se odprla vrata slovenske geodetske zbirke na Valvazorjevem Bogenšperku, za stroko in slovensko kulturno dediščino izjemnega dogodka. Razširile so se aktivnosti tudi v programih ZGS in njenih društvih, strokovnim srečanjem so sledila družabna, smučarska prvenstva, planinski pohodi v naših in tujih gorstvih, spoznavanje kultur in običajev, vse do Kitajske.

OBDOBJE 1990–2005 Republika Slovenija se je osamosvojila v državno skupnost, začeli smo iskati odgovor na vprašanje: KAM v spremenjenih družbeno-ekonomskih razmerah? V 90. letih je ZGS namenila kar pet (5) srečanj iskanju odgovora na to vprašanje:

- že leta 1990 na 23. geodetskem dnevu »Razvojnna strategija geodetske dejavnosti« je naša Zveza predstavila izhodišča: pomen zemljiškega katastra pri vzpostavitvi prostorskega informacijskega sistema, prvič se je spregovorilo o koriščenju geodetskih podatkov na področju varstva okolja – reševanja ekoloških problemov.
- V obdobju 1991–1999 so sledila srečanja pod vprašanjem s poimenovanji: trenutki odločitve, nove sistemske ureditve, v koraku s časom, med državo in lokalno skupnostjo, končno tudi vsebinski okvir: geodezija in prostor ter nepremičnine.

Bližalo se je novo tisočletje, naše Mednarodno združenje FIG se je le odzvalo sporočilom Konference Združenih narodov o trajnostnem razvoju (AGENDA 21 iz leta 1992) in temo XXIII. kongresa FIG (Praga, 2000) naslovalo »Quo vadis, geodezija 21. stoletja?« Na vprašanje so komisije in delavnice Kongresa oblikovale odgovor: prihodnja vloga katastra in urejanja zemljišč pri načrtovanju prostorskega, okoljevarstvenega in trajnostnega razvoja s sporočilom, da te usmeritve terjajo multidisciplinarnost geodezije.

Preostali so še trije (3) Geodetski dnevi:

33. geodetski dan v letu 2001 je potekal pod naslovom »g-Slovenija v e-Evropi« s temama nepremičnine in informatika.
34. geodetski dan v letu 2003 je potekal pod naslovom »Imate prostor?« in odgovorom »ODPRIMO GA!« in združil usmeritve FIG iz Prage z razvojnimi strategijami, ki jih je sprejel Državni zbor Republike Slovenije za področje gospodarstva, varstva okolja ter regionalnega in prostorskega razvoja v letih 1999–2002.

IN ODGOVOR GEODEZIJE:

- evidentiranje zemljišč in naloge pri izvajanju komasacij, agrarnih operacij in urejanju podeželja;
- evidentiranje nepremičnin - vzpostavitev katastra stavb in registra stanovanj kot osnove za urejanje lastniških in davčnih razmerij.

35. geodetski dan v letu 2005 pa je združil usmeritve Evropske unije, razvojnih strategij Slovenije in naših prizadevanj za vzpostavitev informacijskih sistemov na skupni imenovalec: »Geodezija in upravljanje s prostorom«, kot geodetsko vlogo pri oblikovanju trajnostnega razvoja. Dobili smo odgovor na pred leti zastavljeno vprašanje: KAM?

Literatura in viri:

Korošec, B. (1978). Naš prostor v času in projekciji. Ljubljana: Geodetski zavod SRS.

Naprudnik, M. (1968). Nadaljnji razvoj geodetske dejavnosti v SR Sloveniji. Bilten IT, Zveza GIG SR Slovenije, št. 4 (1. geodetski dan) (str. 4–6).

Naprudnik, M. (1989). Geodezija in urejanje prostora (preteklost, sedanjost, prihodnost). V Lipej, B. (Ur.), 22. geodetski dan, Geodezija in urejanje prostora: Geodetski vestnik, posebna izdaja (str. 33–43). Ljubljana: Zveza geodetov Slovenije in Dolenjsko geodetsko društvo.

Naprudnik, M. (1992). Geodezija – trenutki odločitve (uvodnik). V Šuntar, A. (Ur.), 25. geodetski dan, Geodezija?: Geodetski vestnik, 36 (3), 181–184.

Naprudnik, M. (2002). QUO VADIS geodezija v Sloveniji? Geodetski vestnik, 46 (1 + 2), 79–86.

Režek, J. (2005). Upravljanje s prostorom in pojmovanje vloge geodezije. Geodetski vestnik, 49 (4), 523–532.

Svetik, P. (1987). Geodezija in kulturna dediščina. V Seliskar, A. (Ur.), 20. geodetski dan, Kranjska gora 15.–17. 10. 1987, Razvojna pot in perspektive geodetske dejavnosti v SR Sloveniji: Geodetski vestnik, posebna izdaja (str. 4.1–4.4). Ljubljana: Zveza geodetov Slovenije in Društvo geodetov Gorenjske.

Zupancič, P. (1987). 40 let Zveze geodetov Slovenije. V Seliskar, A. (Ur.), 20. geodetski dan, Kranjska gora 15.–17. 10. 1987, Razvojna pot in perspektive geodetske dejavnosti v SR Sloveniji: Geodetski vestnik, posebna izdaja (str. 1.1–1.5). Ljubljana: Zveza geodetov Slovenije in Društvo geodetov Gorenjske.

dr. Milan Naprudnik

Soška ulica 17 B
Si-1000, Ljubljana

GOVOR PREDSEDNIKA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE NA SLAVNOSTNI AKADEMIJI ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE, 26. MAJA 2006

Jurij Režek

Spoštovani gostje Zveze geodetov Slovenije,

pravijo, da tisti, ki nimajo kaj povedati, govorijo veliko. Pravijo, naj namesto besed govorijo dejanja. Teh smo geodeti navajeni, zato tudi nismo izkušeni govorniki. Vendarle se včasih, predvsem pa ob takih enkratnih priložnostih, kot je nocojšnja Slavnostna akademija Zveze geodetov Slovenije, spodobi tudi spregovoriti.

Iz uvodnega govora je mogoče povzeti tudi to, da smo geodeti v preteklem obdobju že večkrat iskali odgovore na vprašanja o vlogi naše stroke. Ta obdobja iskanja so razmejena z očitnimi mejniki, pa tudi z manj opaznimi. Prve označujejo predvsem napredek tehnike in stroke ter zahteve državnih institucij. Drugi mejniki pa so vrednotni premiki in razvoj družbene miselnosti.

Mejniki, na katere smo naslonili razmišljanja o svoji stroki v zadnjem obdobju, so:

- **satelitske tehnologije** za določanje položaja, ki so omogočile popolnoma drugačno izhodišče geodetskim meritvam,
- **digitalna ločnica**, ki je na novo postavila razmerja med razpoložljivostjo in preglednostjo nepremičninskih in prostorskih evidenc in podatkov,
- spremenjeno pojmovanje **lastništva nad nepremičninami**, ki je drugačno kot prej, ko je vladal imperativ skupne in družbene lastnine,
- splošno je postalo zavedanje, da so **zemljišče in njegove sestavine tudi kapital**, ki deluje na trgu in s katerim je mogoče vzpodbuditi gospodarski razvoj,
- vse močnejše je zavedanje, da sta okolje in prostor vrednoti, in da imajo posegi v prostor dolgoročni vpliv. **Zato je povečana skrb in odgovornost** za njegovo kakovostno ureditev in rabo,
- premik družbe v **postmoderno**, z naraščajočo vrednoto kakovosti življenja in bivanja pa tudi pomena civilne družbe, kamor sodi Zveza geodetov Slovenije.

Znotraj tega smo nazadnje oblikovali mesto stroki in odgovorili sebi, drugim strokam ter institucijam družbe, kako lahko geodetska stroka prispeva k uresničevanju današnjih razvojnih strategij.

Zdi se, da je bilo v vsakem od preteklih obdobij mogoče najti kake bolj ali manj očitne mejnike. Znotraj teh smo vendarle vsakokrat našli ustrezne odgovore o naši vlogi. Ta je bila **vsakokrat primerna**, seveda takratnim strategijam politike, takratnim vrednotam, normam ter ravni tehnologije in stroke. Zato pravim, da je edina stalnica v preteklem in bo tudi v bodočem to, **da se časi spreminjajo**. In zato je stalnica **tudi iskanje** mesta in vloge strok, ne le geodetske, in njuno stalno in vnovično določanje.

Pri iskanju odgovorov na vprašanja, kam usmerjati stroko, sta možni dve poti.

Prva je obrnjena nazaj, v preteklost. Ko ugotovimo, da so se razmere spremenile, in začnemo iskati odgovore na svojo novo vlogo, se običajno sprašujemo, »kako«. »Kako« odgovarjati na zahteve, »kako« biti hitrejši, kakovostnejši, bolj odziven za stranke, »kako« omogočiti institucijam države uveljavljanje novih smeri razvoja. In prav, ko najdemo odgovore, takrat se že zahteva nekaj drugačnega. In se spet soočimo z istim vprašanjem, spet smo v istem precepu: »Kako?«

Če pa iščemo odgovore tako, da smo obrnjeni naprej, v prihodnost, se moramo spraševati: »Kaj?« »Kaj« bo bodoča družba zahtevala od nas, »kaj« bodo njene nove zahteve. Odgovarjati si moramo, kaj lahko kot stroka nudimo **jutrišnji** družbi, ne današnji. In samo s pogledom naprej in z vprašanji »kaj« lahko postanemo tvorni pri oblikovanju skupne prihodnosti in tudi prihodnosti svoje stroke. **Zato pravim, da iščimo odgovore s pogledom naprej in ne nazaj, sprašujemo se »kaj« in ne le »kako«!**

Nekoč so nas naučili, da je geodezija tehnična veda. Zato pri iskanju odgovorov na vprašanja o smereh razvoja in delovanja razmišljamo kot tehniki. Vendar je preozko, če razmišljamo le na tak način. Zavedati se moramo predvsem še dvojega.

Prvo je, da izvajamo storitve za stranke in smo z njimi v vsakodnevnem stiku. Določamo obseg in meje njihove lastnine, njeno vrednost in to evidentiramo v javne evidence. Naš odnos do teh strank, ki jim pravzaprav posegamo v zelo občutljivo dobrino, v premoženje, jim kaže naš obraz, ki ga prenašajo na celo stroko in jo po **tem** ocenjujejo. In če naš odnos ni strokoven, posloven in etičen, je taka v njihovih očeh tudi naša stroka. **Zato je odnos do strank naše pomembno ogledalo.**

Na drugi strani pa se še ne zavedamo dovolj, da je večina odločitev institucij sodobne države in družbe vezana na prostor, na lokacijo. Odločitve na tej podlagi se sprejemajo tako na državni ravni kot na lokalni. Bodisi na področju regionalnega razvoja, obdavčenja, prostorskega načrtovanja, urbanega in podeželskega razvoja, javne infrastrukture, stanovanjske graditve, okolja, kmetijstva, dediščine. Vendar, če vsaj približno ne poznamo naštetih področij in pričakovanj strokovnjakov na teh področjih in če z njimi ne sodelujemo, ne moremo ustrezno podpreti teh odločitev. **To, kako in v kolikšni meri smo sposobni podpreti razvojne težnje družbe, je naše drugo ogledalo.**

In kar naenkrat nismo več le tehniki, specialisti na ozkih strokovnih področjih. Resda smo geodeti specialisti pri določanju lokacije in pri vodenju sistemov za evidentiranje nepremičnin. Tudi brez temeljne infrastrukture za določanje lokacije, za katero smo odgovorni, ne gre. Moramo pa znati tudi poslušati in slišati. Politiko in njene usmeritve. Razumeti moramo vrednote in načela trajnostnega razvoja in poznati strategije države, ki na njih temeljijo. Razumeti moramo področja

zemljiškega managementa, prostorskega razvoja, vrednotenja nepremičnin, zemljiških informacijskih sistemov, upravnih in strokovnih geodetskih storitev strankam, potrebe drugih resorjev in drugih strok. Ozka specializacija na tradicionalnih geodetskih področjih zato ni več dovolj. Ne le specialisti, biti moramo tudi generalisti in sposobni širšega pogleda. **Vsi ti sestavljajo geodetsko skupnost in so potrebni naši stroki.**

Slovenski geodeti, danes nas je prek 1000 združenih v Zvezi geodetov Slovenije,

- delujemo v zasebni, v podjetniški sferi. Vse naše kolege in tudi druge prisotne iz teh krogov lepo pozdravljam;
- delujemo v okviru izobraževalnega sistema, tudi te kolege pozdravljam;
- delujemo v javni upravi, pozdravljam tudi njih;
- pozdravljam in izražam spoštovanje tudi našim kolegom, ki niso več poklicno dejavni in tiste, ki to še bodo, naše študente.

Geodeti premoremo tudi željo in pripravljenost, da spoznavamo in razumemo druge povezane stroke. Tudi danes to izražamo. Poskušamo jih spoznati in z njihovimi predstavniki vzpostaviti še tesnejše medsebojne povezave. Z namenom, da skladno razvijamo vsak svojo stroko, da skupaj lažje spoznamo prihodnje zahteve, da skupaj oblikujemo učinkovite ukrepe na podlagi razvojnih strategij, da razvijamo instrumente za doseganje zastavljenih ciljev.

Zato posebej pozdravljam tudi spoštovane predstavnike drugih strok, zvez in društev, ki so se odzvali našemu vabilu, pa tudi tiste, ki so svojo udeležbo opravičili.

In nenazadnje iskreno pozdravljam tudi vse ostale gospe in gospode, ki ste drugače, zasebno povezani z nami. Spoštujem vašo pripravljenost, da ste se odzvali vabilu.

Naj še kot predsednik Zveze geodetov Slovenije ob obletnici Geodetskega vestnika, naše strokovne revije, izrečem čestitke njegovemu glavnemu in odgovornemu uredniku ter celotnemu uredništvu.

Na Kitajskem pravijo, da ena radost prežene tisoč težav.

In zato vsem želim, da bi preživeli lep večer.

PETDESET LET GEODETSKEGA VESTNIKA

dr. Anton Prosen

Drage kolegice in kolegi, dame in gospodje, dragi gostje!

Vse vas lepo pozdravljam in vam v lastnem imenu ter v imenu Geodetskega vestnika – jubilanta, želim, da bi skupaj preživeli lep večer v tem slavnostnem vzdušju.

Praznovanje okroglih obletnic je za posameznika velik praznik, še posebej pa je to resnično velik dogodek, če praznuje petdeset let izhajanja strokovna revija in stanovsko glasilo. To pomeni res lep jubilej in vzpodbudo za nadaljnji obstoj in razvoj revije.

Dovolite mi, da vas v uvodu tega prispevka v kratkem popeljem na petdesetletno prehojeno pot revije.

V nekem davnem obdobju po drugi svetovni vojni se je geodetska stroka zavedla, da mora za svoj razvoj, poleg šolanja in dopolnilnega izobraževanja ter strokovnih obiskov in izmenjav strokovnjakov, poskrbeti tudi za redno izdajo strokovnega glasila oziroma revije in na ta način poskrbeti za kontinuirano izobraževanje strokovnjakov in za obveščanje strokovne in laične javnosti o vlogi in pomenu stroke v družbi. Geodetski vestnik je na svoji poti razvoja doživeljal vzpone in padce, pa vendar v tem letu slavi častitljivi jubilej polstoletnega izdajanja.

Ni moj namen, da bi obujal spomine na prehojeno pot. Kot aktualni glavni in odgovorni urednik moram stremeti predvsem k prihodnosti in zato želim v nadaljevanju udeležence današnje slovesnosti opozoriti na sedanji trenutek in načrte za prihodnost. V današnjem času se velikokrat postavlja vprašanje, ali stroka v dobi informacijske družbe sploh še rabi strokovno revijo. Čas pa je vendar pokazal, da je ob elektronski tudi tiskana izdaja še kako pomembna in da prihodnost ni ogrožena zaradi razvoja elektronskih oblik publiciranja. Od letnika 44 dalje je revija dostopna tudi na svetovnem spletu, kar mnogim zainteresiranim strokovnjakom in laikom omogoča, da pridejo do strokovnih člankov, ki jim sicer v tiskani obliki revije ne bi bili dosegljivi.

Izdaja periodičnih publikacij z znanstveno in strokovno vsebino je prvenstveno namenjena prenosu znanstvenih spoznanj v strokovno prakso in pospešitev tehnološkega razvoja dejavnosti. Nenazadnje ima izdaja strokovne revije tudi pomembno vlogo pri ohranjanju tradicije izdaje in predstavitve stroke. Ob tem pa je skrb uredništva, da strokovna revija ustreza veljavnim mednarodnim bibliografskim in tehničnim standardom za znanstveni tisk in serijske publikacije.

Urejanje strokovne revije oz. periodične publikacije zahteva od uredništva in še posebej od glavnega in odgovornega urednika ustrezno znanje in izkušnje. Po eni strani gre za univerzalno poznavanje

stroke, po drugi strani pa za strokovno znanje s področja nastajanja in publiciranja znanstvenih in strokovnih besedil ter končno tudi iz komunikologije. V začetku tega dela nam je bilo v veliko pomoč Navodilo za oblikovanje znanstvenih in strokovnih periodičnih publikacij, ki jih sofinancira MZT, iz leta 1998. S pomočjo tega smo postopoma spoznavali ustrezne (SIST ISO) standarde, ki smo jih morali umestiti v navodila za objave v Geodetskem vestniku.

Kakovostna navodila avtorjem in recenzentom prispevajo h kvaliteti uredniškega dela in uredniške politike. Pred leti smo uvedli novost, da sta za recenziranje obvezno potrebna dva recenzenta ter anonimno recenziranje, kar pomeni, da v postopku recenzije recenzent ne ve za avtorja niti avtor za recenzenta. Šele če recenzent privoli, da pride do objave imena in stika med avtorjem in recenzentom, potem uredništvo poskrbi za kontakt. Ta postopek smo prevzeli po praksah iz tujine. Poleg tega so nam tudi izkušnje narekovale, da v slovenskih strokovnih krogih med posamezniki ne vlada vedno prijateljsko vzdušje. Vse to je pripeljalo do kakovostnih objav ter do profesionalnega odnosa med uredništvom in avtorji. Ta uredniška politika zelo dobro vpliva na avtorje in njihovo zaupanje uredništvu. Izkušnje kažejo, da nam ostrejši kriteriji prinašajo veliko več kvalitetnih objav, in nenazadnje, da so se začeli oglašati avtorji iz tujine, ki želijo objavljati v reviji. Ob naštetem pa mora biti izpolnjen pogoj rednega izhajanja revije. Vse naštetu nam vendar daje potrditev, da z začrtano uredniško politiko nadaljujemo in da morajo tudi v bodoče obveljati ostri kriteriji za objave.

Dvig kvalitete in uveljavitev strokovne revije zunaj nacionalnih meja bi se morala odražati tudi v institucijah, ki sofinancirajo izdajo take revije. Po vendar izkušnje kažejo, da ni tako.

Res je danes za vse nas praznik in morda ni pravi trenutek, da govorimo o nekaterih zadevah, ki ne sodijo v praznično vzdušje. Pa vendar mi dovolite, da spregovorim na kratko tudi o financiranju revije.

Glavni financer izdaje revije Geodetski vestnik je še vedno Zveza geodetov Slovenije oz. članarina članov posameznih geodetskih društev. Plačana članarina omogoča brezplačno prejemanje revije.

Drugi pomemben financer v preteklih letih je bilo ministrstvo, pristojno za znanost, danes pa Javna agencija za raziskovalno dejavnost (ARRS), ki sofinancira periodične publikacije z namenom hitrejšega pretoka znanstvenih spoznanj v slovenskem in mednarodnem prostoru ter širjenje in ohranjanje domačih znanstvenih spoznanj.

Tretji pomemben financer je Ministrstvo za okolje in prostor oz. Geodetska uprava Republike Slovenije, saj ima ta v reviji svoj prostor z naslovom Strani Geodetske uprave Republike Slovenije.

Četrti financer je Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo (FGG). Ta institucija se zaveda, da je redna izdaja strokovne revije pomembno dejanje za razvoj raziskovalnega in pedagoškega dela ter obveščanje strokovne javnosti o dogajanju na področju vzgoje kadrov.

Ni moj namen, da v tem prispevku podrobno analiziram finančno stanje revije, pa vendar bi želel povedati, da je bila revija pred štirimi leti v taki finančni krizi, da je bila na ustreznih organih Zveze geodetov Slovenije sprejeta odločitev, da revija preneha izhajati in jo nadomestijo ustrezni informativni bilteni. Prenos uredništva revije na FGG, vključitev v izdajateljski tim več

mlajših sodelavcev in uveljavitev nove uredniške politike je za določen čas revijo rešil pred propadom. Še vedno pa iščemo dolgoročno stabilno financiranje revije, ki naj bi zagotavljala redno izdajo. In prepričan sem, da smo geodeti sposobni poiskati rešitev tudi za ta problem.

Geodetski vestnik obvešča javnost o razvojnih in raziskovalnih dosežkih v stroki, skrbi pa tudi za nenehen razvoj strokovnega izrazoslovja in na ta način za bogatitev slovenskega jezika, kar je danes, v času globalizacije, zelo pomembno. Zdi se mi, da je še posebej pomembna vloga revije na področju vzgoje mlajših strokovnjakov pri razvoju kulture pisanja. Domača revija je tako spodbujevalec razvoja stroke in obenem vzgaja strokovno javnost za predstavitev stroke doma in v tujini.

Mnogi raziskovalci so pred leti izražali pomisleke o vrednosti in pomenu objav v domačih strokovnih revijah zaradi podcenjevanja pri vrednotenju raziskovalnega dela in financiranju infrastrukturnih programov. Zadeva na tem področju se popravlja, predvsem s sprejemom Pravilnika o ocenjevanju in financiranju raziskovalnih in infrastrukturnih programov in Navodila za delo osrednjih specializiranih informacijskih centrov pri vrednotenju raziskovalne uspešnosti v Sloveniji (2005). Posebno mesto so dobile strokovne revije, ki jih indeksirajo mednarodne bibliografske baze, specializirane za ustrezno vedo ali področje (za Geodetski vestnik je to baza ICONDA). V primeru Geodetskega vestnika se avtorji znova vračajo k domačim objavam, kar je posledica pravilnega postopnega urejanja vrednotenja objav v domačih revijah.

In končno se je v zadnjem letu rešila tudi največja nelogičnost, ki je veljala v preteklosti, to je vrednotenje objav v domačih revijah za postopke univerzitetne habilitacije. Senat Univerze v Ljubljani je v letu 2005 soglašal s predlogom habilitacijske komisije, da se spiski znanstvene periodike v interpretacijah meril za izvolitve v nazive nadomestijo s skupnim seznamom, pripravljenim po zgledu Prilog v Navodilih za delo osrednjih specializiranih informacijskih centrov (OSIC) pri vrednotenju raziskovalne uspešnosti v Sloveniji, ki ga je pripravila komisija pri SAZU in vsebuje podrobne sezname indeksov citiranja, ki so uveljavljeni na raznih področjih znanosti, ter sezname domačih revij, ki so zajete v teh indeksih. To pa pomeni, da v skladu z navodili revija Geodetski vestnik sodi v t. i. drugo kategorijo revij v postopku ocenjevanja kandidatov za naziv. S tem pa je slovenskim revijam, ki so vključene v mednarodne indekse, dano posebno priznanje. In pomislekov, ali v domači reviji objavljati ali ne, ni več.

Geodetski vestnik redno in uspešno opravlja zastavljene naloge predvsem po zaslugi posameznih članov ZGS, ki so pri urejanju glasila ter pisanju prispevkov sodelovali in še sodelujejo. Skozi petdesetletno izhajanje se je revija razvila od informativnega društvenega glasila do kakovostne znanstvene revije, ki strokovno javnost doma in po svetu seznanja z razvojnimi dosežki stroke, tako na znanstveni kot aplikativni ravni. Ugotavljamo, da ima revija tudi pomembno vlogo pri uveljavljanju novih družbenoekonomskih odnosov v Republiki Sloveniji, saj nenehno skrbi, da se geodetska stroka razvija in deluje v korist njenega delovanja ob zagotavljanju kakovostnih strokovnih podlag in baz podatkov, ki so temelj za načrtovanje in upravljanje s prostorom ter za trajnostni razvoj. Geodetski vestnik s svojo vsebinsko in oblikovno pestrostjo ter zanimivostjo tako uspešno izpolnjuje svoje poslanstvo, saj slovenske geodete ter širšo strokovno javnost izobražuje in informira že 50 let.

Te današnje proslave pa vendar ne bi bilo, če ne bi predhodni uredniki in posamezniki vložili v razvoj revije veliko več, kot jim je bila dolžnost. Naj potrdim ta mnenje s sposojeno mislijo:

Na svetu se zgodijo velike reči le, če posameznik naredi več, kot bi mu bilo treba.

Hvala vsem, ki ste kakor koli pripomogli, da imamo slovenski geodeti danes praznik, in hvala za pozornost.

KRIM 2006

12. TRADICIONALNO SREČANJE NA KRIMU

Miloš Šušteršič, Milan Brajnik

Letos bo minilo že dvanajst let, odkar je Ljubljansko geodetsko društvo ob koči na vrhu Krima postavilo obeležje izhodišču krimskega koordinatnega sistema. Društvo v spomin na ta dogodek prireja tradicionalno srečanje ob obeležju in letošnje 12. po vrsti je bilo (kot je zadnja leta že pravilo) prvo soboto v mesecu juniju, to je 3. junija 2006. Navori organizatorjev so bili, znova in navkljub nekoliko hladnejšemu vremenu, nagrajeni s številčno udeležbo članov (blizu 200), predvsem pa so stkali nove vezi med udeleženci.

Program prireditve je obsegal:

- 1. POHOD (daljša varianta)**, zbor udeležencev je bil ob 9.00 uri, pri Domu v Iškem Vintgarju, pohod po gozdni markirani poti na vrh Krima, $Dh = 750\text{ m}$;
- 2. POHOD**, zbor udeležencev je bil ob 10.00 uri na križišču ceste Preserje–Rakitna in ceste na Krim, pohod po gozdni cesti na vrh Krima, $Dh = 300\text{ m}$;
- 3. TEKMOVANJE KOLESARJEV**, štart ob 10.30 uri, pri Rakitniškem jezeru, vožnja po 2-kilometrski asfaltirani in 8-kilometrski makadamski cesti na vrh Krima, $Dh = 300\text{ m}$;
- 4. TEK**, štart ob 11.00 uri, na križišču ceste Preserje–Rakitna in ceste na Krim, tek po 8-kilometrski gozdni makadamski cesti na vrh Krima, $Dh = 300\text{ m}$.

Vsi udeleženci so prejeli spominske majice, najboljši tekmovalci pa medalje in pokale. Posebej veseli teh nagrad so bili najmlajši udeleženci, ki se vsako leto vestno trudijo proti vrhu.

Rezultati tekmovalnega dela:

I. KOLESARJI

Štartna številka		Priimek in Ime	firma	čas
1	123	TOMAŽ TRATJEK	Geograd	31:48
2	113	MIHA GROM	Geod. upr. RS	33:06
3	127	BOŠTJAN GOLEŽ	Igea	34:39
4	108	IGOR SIRNIK	ŠTUDENT	34:58
5	103	GREGA VIDMAR	DČ - LUZ	36:23
6	111	VITO KRIŽMAN	LUZ	37:48
7	105	BLAŽ PLESNIČAR	ŠTUDENT	37:49
8	120	MATEJ TAVČAR	Geograd	37:56
9	121	MIHA KNIFIC	Geograd	39:05
10	124	JAKA PRHAVC	Geograd	39:24
11	117	UROŠ ALIČ	Expro d.o.o.	42:51
12	112	GREGA ČURČIJA	VO-KA	46:15

II. KOLESARJI

Štartna številka		Priimek in Ime	firma	čas
1	110	JANEZ NAROBÉ	Geod. upr. RS	29:14
2	106	IVAN ŠTEFANC	Geod. upr. RS	32:43
3	122	DAMJAN BEBAR	GEOGRAD	33:35
4	128	TONI LEVIČNIK	GEOPLIN	35:05
5	125	FERID DACA	GEOGRAD	35:36
6	107	TADEJ ROTAR	G7S d.d.	36:55

III. KOLESARJI

Štartna številka		Priimek in Ime	firma	čas
1	116	BOŠTJAN PLEŠKO	EXPRO d.o.o.	30:29
2	114	DUŠAN TEKAVEC	EXPRO d.o.o.	34:07
2	102	BOŠTJAN SAVŠEK	Geod. upr. RS	37:07

IV. KOLESARJI

Štartna številka		Priimek in Ime	firma	čas
1	101	MARKO BURGER	Geodet. stor. s.p.	37:24

VI. KOLESARJI

<i>Štartna številka</i>	<i>Priimek in Ime</i>	<i>firma</i>	<i>čas</i>	
1	109	STJEPAN DOMJAN	GEOBIRO N.G.	33:00
2	131	PAVLE ZUPANČIČ	UPOK.	38:31
3	118	MARJAN JELENC	UPOK.	47:30

I. KOLESARKE

<i>Štartna številka</i>	<i>Priimek in Ime</i>	<i>firma</i>	<i>čas</i>	
1	141	BOŽENA LIPEJ	Geod. upr. RS	34:28
1	142	IRENA CERAR	Geod. upr. RS	43:17
3	145	INES BLAZNIK	VO-KA	46:15

TEKAČICE

<i>Štartna številka</i>	<i>Priimek in Ime</i>	<i>firma</i>	<i>Čas</i>	
1	147	SAŠA ŠUŠTERŠIČ	DČ	49:30
2	148	DARINKA BERTOLE	Geod. upr. RS	53:13
3	149	BLANKA VODOPIVEC	Geod. upr. RS	55:55

TEKAČI

<i>Štartna številka</i>	<i>Priimek in Ime</i>	<i>firma</i>	<i>čas</i>	
1	146	BLAŽ BARBORIČ	GI	37:37
2	150	JAN FLORJANČIČ	GZS d.d.	38:05
3	140	MITJA REBOV	DČ	39:22
4	136	FLORJAN ZORENČ	GZS d.d..	41:02
5	144	KLEMEN KOZMUS	FGG	41:02

Srečanje smo zaključili z druženjem ob topli hrani in pijači, ki je v hladnem vremenu prijetno pognala kri po naših žilah. Ožja organizacijska skupina je znova izjemno dobro opravila delo pod vodstvom koordinatorske prireditve, Andraža Šinkovca, in vodjo športnega dela, Miloša Šušteršiča.

Slika 1: Start kolesarjev.

Slika 2: Podelitev medalj.

Vabimo vas na srečanje v letu 2007!

Slike: Igor Cergolj, Geodetska uprava RS

TRETJI POHOD NA URŠLJO GORO

Ivana Kotnik

Tradicionalni pohod slovenskih geodetov na Uršljo goro, v organizaciji Društva geodetov severovzhodne Slovenije, je tudi letos nepozabno uspel. Zaradi muhastega vremena se ga je udeležilo manjše število pohodnikov kot prejšnja leta, a smo z neumornim pohodniškim duhom dokazali, da želimo ohraniti vzpostavljeno navado. Goro bomo osvajali tudi v prihodnjih letih, vedno iz drugega izhodišča, da jo bomo dobro spoznali z vseh strani in v vseh razmerah.

Slika 1: Predsednik Brane je zbrane na Poštarski koči pred odhodom prijetno presenetil.

Slika 2: Kljub slabemu vremenu smo bili dobro razpoloženi.

Slika 3: Enkratna družba v zavetju kočice na Uršlji gori.

Slika 4: Priprave na krst in štempljanje na vrhu pod križem.

Slika 5: Oooooopa – na zdravje in na snidenje naslednje leto.

Nenazadnje, na Goro – kot jo Korošci na kratko imenujemo – nas vlečejo tudi obljubljene nagrade za večkratno udeležbo. Zato vabljeni vsi, da se nam na tradicionalnih pohodih pridružite in pridno zbirate »štemplne« .

O vtisih z letošnje avanture v megli, dežju, ob pomladnem zelenju in cvetenju, o notranji suši in zunanji mokroti kot tudi o bolečih ritkah in blatnih čevljih, najbolj realno povedo slike, ki jih je v soboto, 20. maja 2006, za nas ustvarjal fotograf Mladen, za kar se mu najlepše zahvaljujemo.

Ivana Kotnik, univ. dipl. inž. geod.

E-pošta: ivana.kotnik@gov.si

Fotografije: Mladen Stanojevič,

Slovenske železnice, Celje

EKSKURZIJA DOLENJSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA V BEOGRAD

Majda Meštrić

24. in 25. februarja letos je skupina dolenskih geodetov obiskala sejem INTERGEO EAST v Beogradu.

V zgodnjih jutranjih urah smo se iz Novega mesta odpeljali proti vzhodu. Prehod obeh državnih mej smo dobro prestali in kaj kmalu ob zanimivi razlagi vodičke zagledali obrise našega nekdanjega glavnega mesta. Seveda je bil naš prvi postanek v nakupovalnem središču, kjer najbolj začutiš utrip mesta in ljudi.

Po krajšem postanku nas je pot vodila do našega glavnega cilja, Intergea. Razstavljalci z različnih koncev sveta so ponujali najnovejšo tehnologijo in programsko opremo za obvladovanje prostora. Ob tem se pojavi misel tako kot v vseh strokah: če nisi zraven, tvoje informacije in znanje zastarijo. Na takšnih ogledih spoznaš, kaj vse sodobna tehnologija omogoča. V geodetski stroki to še posebej opazimo geodeti, ki smo bili včasih terenci, sedaj pa smo postali birokrati. Kljub temu pa menimo, da so takšne in podobne ekskurzije dobrodošle, saj si še vedno širimo obzorja.

Slika: Udeleženci ekskurzije na Avali (fotografija: Majda Meštrić).

Po ogledu sejma je sledila namestitvev v hotelu in ogled centra mesta (Terazije, Kalemegdan, Dedinje). S temperamentnim vodičem Zoranom nam je čas ob ogledu mesta kljub mrazu hitro minil. Zvečer se je prilegla večerja na Skadarliji ob narodni glasbi.

Naslednje jutro nas je pozdravil sveže zapadli sneg, vendar nas to ni odvrnilo od načrtovanega ogleda Avale. Med vožnjo do cilja smo iz avtobusa lahko opazovali zunanji blišč in bedo tega večmilijonskega mesta.

Seveda je čas za kosilo hitro prišel. V prijetnem ambientu na splavu na Donavi so nam pripravili kosilo. Prišel je čas odhoda in odpeljali smo se na zahod.

Skupaj smo prijetno in koristno preživeli dva dneva.

Majda Meštrič, dipl. inž. geod.

Geodetska uprava Republike Slovenije

Območna geodetska uprava Novo mesto

E-pošta: Majda.Mestric@gov.si

DR. ANTONU PROSENU OB ŽIVLJENJSKEM JUBILEJU

Andrej Pogačnik

Dr. Anton Prosen, urednik te revije, je pred kratkim praznoval 60-letnico. Ob tem, ko se pridružujemo čestitkam, je prav, da se ozremo na njegovo dosedanjo strokovno pot.

Jubilant sodi med tiste, manj pogoste osebe, ki z delavnostjo in vztrajnostjo premagujejo mnoge ovire in se postopno dvigujejo v vrhove strokovnega okolja. Ob tem mu pomaga odprt, priljuden značaj, ki zna prisluhniti sogovorniku, ki si vzame čas za številne sodelavce, znance, študente. Osebnostne vrline, ki so vse redkeje v času vsesplošnega hitenja, brezosebnega računalniškega komuniciranja in materialističnih ambicij.

Dr. Prosen je še pred diplomo in po njej deloval v stroki prostorskega načrtovanja, še zlasti na občini Nova Gorica. Študiral je na geodetsko-komunalnem oddelku tedanje Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo. Profesorji Sedlar, T. Klemenčič, Čuček in drugi so ga usmerili v širše, celo robne dejavnosti geodezije, kot so komunalno urejanje, urbanizem, občinsko planiranje. Slednje je bilo na primeru občine Ilirska Bistrica tudi njegovo diplomsko delo. Po desetletju dela v praksi, ki je zahtevalo nehvaležno krmarjenje med stroko, samoupravljanjem in družbenim planiranjem, ga je prof. Naprudnik povabil na Katedro za prostorsko planiranje. Od tedaj sem spremljal profesionalno delo dr. Prosenova sprva kot mentor, kasneje pa zlasti kot strokovni sodelavec in kolega.

Bil je med tistimi redkimi iz prve generacije Interdisciplinarnega podiplomskega študija prostorskega in urbanističnega planiranja, ki so magistrirali. Takrat se je zapisal svojemu specialnemu raziskovalnemu področju - ruralnemu planiranju, natančneje k sonaravnemu preurejanju podeželja. Na to temo je magistriral in doktoriral. Po doseženi docenturi je dr. Prosen požrtvovalno mašil vrzeli, ki so na Oddelku za geodezijo nastale z menjavo generacij. Prevzemal je številne predmete, od katastra, inventarizacije prostora do organizacije geodetskih del. S tem so se nanj zgrnili celi letniki diplomantov. Mentorstva pri več desetih diplomah vsako leto so mu jemala čas in energijo. Kljub grmadenju zadolžitve se je lani prebil skozi vse bolj zahtevne in neživljenjsko formalistične postopke habilitacije in dosegel naziv izrednega profesorja. Upravičenost tega naziva dokazujejo njegovi številni stiki s tujino, s TU München, zagrebško gradbeno fakulteto - kjer predava na podiplomskih tečajih, s Sarajevom in Univerzo na Dunaju (Universität für Bodenkultur)-na slednjih dveh je vabljeni predavatelj.

V zadnjem desetletju ga vse bolj zanima vloga geodeta v kompleksnem preurejanju naselij. To pomeni razvoj zemljišč od pridobivanja, komunalnega urejanja do izvajanja prostorskih načrtov - hkrati z dobrim poznavanjem geoinformatike, prostorskega prava, poslovne ekonomike, vodenja projektov. Katedra za prostorsko planiranje naj bi se v bodoče v veliki meri usmerila tudi na to področje. Dr. Prosen je stalno vpet v raziskovalne projekte za Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, za Agencijo za raziskovalno dejavnost. Med drugim koordinira delo na novem prostorsko-urbanističnem terminološkem slovarju.

Dr. Prosen je izdal univerzitetni učbenik, pod njegovim mentorstvom so študij zaključili magistri in celo doktorji znanosti. Vsestransko je aktiven v širšem strokovnem okolju Zveze geodetov Slovenije, na fakulteti pa si je nedavno zadal še nalogo predstojnika Oddelka za geodezijo. Ta funkcija prihaja prav v času bolonjske prenove študija, ko so znova vzplamtele polemike med trdim matematično-tehničnim jedrom geodezije in novimi prihajajočimi področji tega poklica - urejanje in razvoj zemljišč, prostorska informatika, cenilstvo, planiranje. Zdelo se je, da je sedanji študijski program, ki je nastal s pomočjo evropskega projekta TEMPUS, dober in sodoben, toda stopenjska delitev na 3 + 2 mu znova daje temelje. Dr. Prosen tu ubira umirjeno, zdravo, srednjo pot med osnovami, jedrom poklicnega profila geodeta in med njegovimi robnimi interdisciplinarnimi znanji na raznih področjih prostorskih ved.

Še marsikaj bi lahko zapisal o jubilanu, a bolj dragoceno je poudariti njegovo občečloveško pozitivno naravnost: karitativna dejavnost, pomoč domačinom vasi Jasen, iz katere prihaja njegov rod, predano strokovno delo za oddaljene, skoraj pozabljene vasi v Halozah, Brkinih in še kje. S tem se njegovo znanje znova vrača k ljudem, h garaškemu anonimnemu podeželju - od koder pravzaprav izhajamo mi vsi.

60 let je čas, ko človek stopi pred lastno zrcalo in se vpraša o smiselnosti svojega strokovnega dela, kaj je naredil, kaj zapustil, kaj ga še čaka. Našemu jubilanu na ta življenjska vprašanja ni težko odgovoriti. Verjamemo, da bo poln energije v stroki in tudi sicer med nami še desetletja.

prof. dr. Andrej Pogačnik

IN MEMORIAM

PROF. KARL KRAUS (1939-2006)

V začetku aprila nas je iz Avstije dosegla žalostna vest, da je zaradi kapi nepričakovano umrl prof. Karl Kraus, predstojnik Inštituta za fotogrametrijo in daljinsko zaznavanje na Tehnični univerzi na Dunaju in eden največjih svetovnih avtoritet na področju fotogrametrije in daljinskega zaznavanja. Tisti, ki smo ga bolje poznali, smo vedeli, da ni najbolj krepkega zdravja, saj se je že več let boril z visokim pritiskom, vendar je njegov delovni tempo kljub temu ostajal vseskozi intenziven. V svežem spominu imam zadnje srečanje z njim v oktobru 2005, ko sem se udeležila univerzitetnega seminarja o laserskem skeniranju, ki so ga pod njegovim vodstvom organizirali sodelavci dunajskega inštituta. Ko sva se srečala, mi je najprej navdušeno povedal, da namerava jeseni leta 2007 oditi v pokoj in da se najbolj veseli, da bo imel več časa za ženo in vnučke. Žal se mu ta osebna želja ni uresničila, njegovo življenje je dobesedno izgorelo v iskreni predanosti znanosti in razvoju.

Njegov prispevek k razvoju fotogrametrije, daljinskega zaznavanja in v zadnjem desetletju lidarja je neprecenljiv. V svetu in pri nas je bil širši strokovni javnosti najbolj znan po seriji visoko kakovostnih učbenikov fotogrametrije. Zadnja, 7. izdaja njegovega prvega zvezka fotogrametrije je izšla leta 2004 in o tem smo poročali tudi v številki 48/2 Geodetskega vestnika. Njegovo celotno delo in udejstvovanje pa je bilo veliko bolj obsežno in bogato.

Njegova pot vzpona se je začela leta 1974, ko je kot zelo mlad profesor prevzel vodenje katedre za fotogrametrijo na Tehnični univerzi na Dunaju, ob zelo skromni ekipi (en tehnik, dva asistenta, polovična administrativna pomoč). Ker je imel izreden organizacijski dar in vizionarske ideje, je uspešno gradil ekipo in širil področja dela, tako da je katedra prerasla v inštitut, ki ga poznamo danes (okrog 35 zaposlenih vrhunskih strokovnjakov). Ko je v drugi polovici devetdesetih let spoznal revolucionarnost novih metod daljinskega zaznavanja in laserskega skeniranja, je bil leta 2003 na njegovo pobudo ustanovljen laboratorij Christian-Doppler, kjer izvajajo vrhunske raziskave pridobivanja prostorskih podatkov z laserskim skeniranjem in daljinskim zaznavanjem. V svojo ekipo je vključil sposobnega mladega profesorja za področje daljinskega zaznavanja, ki je po osnovni izobrazbi fizik. Menil je namreč, da je dobro poznavanje tehnologij in njihovega fizikalnega ozadja izrednega pomena za njihov razvoj in uporabo na strokovnih področjih. Čeprav se je prof. Kraus znanstveno loteval različnih tematik (digitalna obdelava podob, ortofoto, novi senzori, topografski informacijski sistemi idr.), pa je bilo njegovo stalno in temeljno zanimanje

namenjeno digitalnemu modelu reliefa. Programski paket SCOP je tako neločljivo povezan z imenom prof. Krausa.

Bil je izvrsten pedagog in njegova predavanja so bile didaktične mojstrovine (jasnost, dodelanost, razumljivost). Nasploh je kakovosti izobraževanja namenjal izredno pozornost. Prek številnih seminarjev in delavnic so na inštitutu zelo uspešno prenašali teorijo v prakso. Znano je njegovo razmišljanje: »Univerza naj bi bila podjetjem v svetovalno podporo na strokovno novih področjih, ko pa se nove tehnologije uveljavijo, se mora univerza umakniti iz tekme.« Prof. Kraus je bil tudi zelo naklonjen nekdanjim deželam »vzhodnega bloka« in je podpiral izmenjavo študentov in profesorjev že v časih, ko to ni bilo samo po sebi umevno. V različnih vlogah je bil aktiven tudi v avstrijskem strokovnem združenju (Österreichische Gesellschaft für Vermessung und Geoinformation). V letih 1983–86 je bil dekan fakultete, v letih 1997–99 pa rektor TU na Dunaju. Višek svojega delovanja v mednarodnem združenju za fotogrametrijo in daljinsko zaznavanje (ISPRS) je dosegel kot kongresni direktor v letih 1992–96. Leta 1996 je bil tako svetovni kongres strokovnjakov za fotogrametrijo in daljinsko zaznavanje znova v svoji zibelki – na Dunaju (prvi kongres je bil tam leta 1913, na pobudo prof. Eduarda Doležala, ustanovitelja mednarodnega združenja za fotogrametrijo). Prof. Kraus se je leta 2004 na kongresu ISPRS v Carigradu zelo zavzemal, da bi se nova registracija ISPRS izvedla v Avstriji (pravno stara registracija ni bila več veljavna), vendar so drugi, predvsem kapitalski, interesi prevladali (sedaj je uradni sedež v državi Maryland, ZDA). To je prof. Krausa zelo potrla, vendar je naredil vse, kar je bilo v njegovi moči.

Prof. Krausu je bila tudi Slovenija zelo pri srcu. Večkrat nas je obiskal, imel različna predavanja, predvsem pa nam je vedno nudil nesebično pomoč in podporo. Osebno sem zelo cenila njegovo izredno človekoljubnost, skromnost in predanost, zato mi je bil in mi ostaja velik vzornik. Prepričana sem, da ga je cenil in spoštoval vsakdo, ki ga je imel kadar koli priliko osebno srečati. Velikokrat pomislim, kako lep bi bil svet, če bi bilo na njem več takih ljudi, kot je bil prof. Karl Kraus.

dr. Mojca Kosmatin Fras

IN MEMORIAM

STANKA VOVK - GORNIK (1968-2006)

Ko smo se v predprazničnih dneh, konec aprila, poslavljali od naše 38-letne kolegice Stanke, smo ugotavljali, da je lahko tudi kratko življenje polno, če ga znaš obogatiti z dobro voljo, delom, idejami, borbenostjo ... če te nagovarjajo izzivi časa.

Stanka Vovk - Gornik je po končani geodetski srednji šoli, leta 1991, opravila pripravništvo na Geodetski upravi Sevnica, nato pa se redno zaposlila na Geodetski upravi v Brežicah. Kmalu po reorganizaciji geodetske službe se je na Območni geodetski upravi v Sevnici, svojem rojstnem kraju, sprijela z nastajajočim katastrom stavb. To so bili pionirski časi nove evidence, potrebno je bilo dnevno iskanje novih rešitev, prilagajanje danim možnostim ... Delo ji ni bilo v breme in ni ji bilo težko pomagati sodelavcem v Krškem in v Brežicah, celo v Novem mestu in še kje. Avgusta lani pa se je odločila, da potrebuje nov adrenalin in je svoje znanje in izkušnje začela deliti s kolegi v privatnem geodetskem podjetju. Verjetno je bilo v začetku naporno, kajti znova je postala pravi geodet, na terenu, vendar pa je, ob pomoči kolegov in s svojo znano borbenostjo, tudi nove razmere hitro obvladala.

Stanke nismo poznali zgolj kot geodeta. Bila je borka za pravice, sindikalni zaupnik, predvsem pa steber dobre volje na srečanjih Dolenjskega geodetskega društva, v službi in prav tako med svojimi kolegicami in kolegi. Bila je nepogrešljiva sodelavka pri izvedbi mnogoterih akcij pri posavskih in dolenjskih geodetih ter tudi pri ostalih društvih v Sevnici. Zadnjič smo bili skupaj februarja na strokovni ekskurziji v Beogradu.

Zagotovo drži, da nihče ni nenadomestljiv, vendar pa vsi ugotavljamo, da je za Stanko, kljub njeni mladosti, ostala globoka praznina, ki je ne bo mogoče tako hitro zapolniti. To praznino čutimo kolegi v društvu, bivši sodelavci, prijatelji, predvsem pa njena družina.

Pogrešali jo bomo.

Roman Novšak

Dolenjsko geodetsko društvo